

FRÁŇA ŠRÁMEK

A

PÍSEK

FRÁŇA ŠRÁMEK
A
PÍSEK

1977

K 100. VÝROČÍ NAROZENÍ NÁRODNÍHO UMĚLCE BÁSNÍKA FRÁNI ŠRÁMKA
VYDALA OKRESNÍ KNIHOVNA V PÍSKU.

VE ZNAMENÍ FRÁNI ŠRÁMKA

FRANTIŠEK BURIANEK

Jestliže uplyne sto let od narození básníka a dílo jeho nezůstává na regálech knihoven bez povšimnutí a slovo jeho zní stále z úst herců i mladých lidí, aniž ztrácí na své čaromoci, můžeme vyslovovat jeho jméno jako jméno básníka živého.

Dávno ještě není básnické slovo Fráni Šrámka pokryto patinou minulosti, dávno ještě nevychladlo do nehybného příkladu literární klasiky. Jistěže má intonaci své doby, jejích lásek a nenávistí. Jistě v něm rezonuje buřičská vzpoura proti rakouské monarchii, proti jejímu společenskému řádu, její pokrytecké morálce a proti jejímu militarismu. Jistě se v něm chvěje napjatá, až přepjatá struna mladé horoucí toužebnosti, již bylo zakusiti nejedno hořké zklamání a nejeden smutek. Ale ty ideály, které probouzely básníkovo slovo, ať už se řadilo do rytmu veršů nebo do dramatických dialogů nebo do vět vypravujících děje a lidské osudy, mají stále stejný a živý obsah: jsou ideály přirozeného a plného lidského života, nepotlačované a nezapírané lásky, ideály svobody popřávané spravedlivě všem a bez rozdělení na chudé a bohaté, bez panství kapitálu, ideály šťastného života v míru bez krvavé hrůzy válek.

Naše socialistická současnost je dnes schopna chápavě přijímat a oceňovat všechny tóny akordu, jímž zní celek Šrámkova díla. I ty výhružně revoluční či švejkovsky výsměšné tóny básníkovy vstupu do literatury i ty něžné lyrické tóny Splavu a Léta, i ty dynamické apoteózy života a mládí ve Stříbrném větru i ty teskně moudré bilance v Měsíci nad řekou, i ty hořké výpovědi Žasnoucího vojáka i ta slastná spočinutí v radostech Těla nebo v krásách luk a lesů rodného kraje.

Není divu, že tam, kudy procházela básníkova stopa, zní jeho slovo s rezonancí nad jiné citlivou a že města, jejichž obraz ověřil básník svým jímavým slovem, nepřestávají ho počítat mezi své, mezi své nejmilejší.

Písek, který je zapsán do stránek Stříbrného větru a Měsíce nad řekou písmem, které při své emociální sdílnosti ani nemusí

být dešifrováno do zřetelných písmen konkrétní historické reality, si právem vybral ze Šrámkova odkazu podnět k dialogu s mládím. I když kmitočet dnešního mladého srdce je už trochu jiný, stejně jako i jeho slovní výraz, je v mladé aktivitě vždy něco věčného, věčné krásného, věčně toužícího, věřícího a hledajícího – něco, co je právě živým nervem Šrámkova díla a co mu dává i do zítřků jasnou perspektivu.

NÁŠ FRÁŇA ŠRÁMEK

JOSEF KOTALÍK

Šrámkova písecká léta jsou ohraničena léty 1886–1894. Od února 1885, kdy se přistěhoval s matkou za otcem, který byl do Písku přeložen ze Zbiroha jako berní úředník, malý Fráňa začal chodit do druhé třídy písecké obecné školy. Písecké gymnázium navštěvoval Šrámek v letech 1888–1894, kdy v prosinci odešel do septimy gymnázia roudnického, na kterém maturoval. Po celou dobu bydlil Šrámek v domě U koulí, do roku 1890 s celou rodinou, po otcově přeložení do Zbiroha ještě dvě léta s matkou a sourozenci a v posledních dvou letech 1892–1894 až do svého odchodu v studentském podnájmu u učitelského důchodce Jana Svobody.

Z příležitostných Šrámkových vzpomínek na tato léta známe několik jmen jeho píseckých učitelů a profesorů. Učiteli Ignáci Prokšovi přepisoval na čisto rukopisy jeho příspěvků do dětských časopisů – byl to první Šrámkův styk se spisovatelem. Profesoru Františku Vávrovi přičítá Šrámek za zásluhu, že mu půjčoval z profesorské knihovny Vrchlického sbírky (v žákovské knihovně měli jen „Legendu o sv. Prokopu“). V děkovném dopise za gratulaci gymnázia k Šrámkovým abrahámovinám, otištěném v památníku „150 let píseckého gymnasia“ (str. 154), s úsměvnou resignací vzpomínal básník ředitele Zahradníka s bodavýma kárajícíma očima („Hlavně mravy – jak si pan katecheta stěžuje . . . máte stále ještě nevázané“), filologa Jana Vačleny a svérázného přírodopisce Viléma Vařečky (troubícího při šňupání „jenerálmarš“).

Katechetou Šrámkovým od terciie byl P. Josef Nedvídek. Byl rodák z Jičína (1843–1902), synovec vlasteneckého profesora píseckého gymnázia dr. Josefa Pažouta. Před příchodem do Písku Nedvídek učil na jičínském učitelském ústavu, kde byl jeho žákem K. V. Rais, který na něj vzpomínal (Ze vzpomínek II., str. 140–141) příznivě: netýral prý žáky náboženskými poučkami, ve škole si na něj podle Raise nikdo nenaříkal. Jak se Rais později doslechl, býval prý Nedvídek ve společnosti někdy ostrý, pevně národní, ale velký staročech a snad prý i přísný klerikál.

Když si Nedvídek rozšířil aprobaci o češtinu, byl přeložen do Písku v r. 1882 a zde vedle náboženství vyučoval i češtinu. Šrámka češtině neučil, ale jako na dobrého češtináře na něj vzpomínal jeho žák, pozdější známý kulturní historik Čeněk Zíbrt (Otavan VIII., 1924, str. 140 – přetištěno v památníku „150 let píseckého gymnasia“ str. 135). Zíbrt chválí Nedvídku, že uměl úřad katechety podivuhodně spojovat s učitelstvím češtiny, protože „okouzloval znalostí české prózy i poezie“, zvláště jako nadšený ctitel Adolfa Heyduka, Svatopluka Čecha a Jaroslava Vrchlického (o němž přednášel i veřejně). Za zmínku snad stojí, že Nedvídek byl prastrýcem Miloslavy Hrdličkové-Šrámkové, básníkovy choti.

Za Šrámkových studií mělo písecké gymnázium za sebou již stodesátá léta své historie a deset let novou budovu. V básníkových vzpomínkách připadalo písecké gymnázium proti roudnickému „pedantické“. Bylo to jistě také proto, že sbor píseckého gymnázia byl věkově značně starší – lidé většinou padesáti až šedesátiletí, v městě už desíletí usedlí se svými rodinami. Nad průměr vynikal vzpomenuť Theodor Ardelt, který mu byl modelem laskavého profesora Cerhoně v „Stříbrném větru“. Jako románovému Ratkinovi připadali studentu Šrámkovi profesori písečtí, jako by vnášeli do tříd „zimu“, jejich obličeje podobaly se lidem s nasazenými maskami. Metoda a výchova této školy – tehdy typické nejen pro Písek, nemohly porozumět citově hlubokému hochu a stával se z něho prospěchově průměrný student, jehož vysvědčení bez vyznamenání byla jistě také jednou z příčin výčitek otce, který jako příslušník lepší úřednické společnosti očekával od syna mnohem více.

Tolik tedy víme o vnějších skutečnostech deseti píseckých let, kdy Šrámek dospíval z chlapectví v jinošství a kdy se rodil básník,

jemuž zde „peroutky začly růsti“. Nemůžeme bohužel sledovat básnický růst – Šrámek všechny své juvenilie spálil.

Podle přiznání Jeníka Ratkina psal neveselé verše o marné touze, o věčně marné touze. Dosvědčuje to i nedávno objevený rukopis pietně dochované básně „Kollegům svým z gymnasia píseckého na rozloučenou 13. prosince“, podepsané pseudonymem Pavel Tristáno.*) Tón sedmistrofové rozluční básně udávají verše hořce tesknící po Písku z prvních roudnických dojmů:

*) Rukopis básně daroval píseckému muzeu v roce 1965 plzeňský JUDr. Ludvík Pompe, bratr píseckého gymnazijního spolužáka JUDr. Otakara Pompeho. Zprávu o tom přinesla Jihočeská pravda ze 17. října 1965.

A dnes jdem . . . Je Písek bledý, ve mlhách
a v mraku je Říp . . . a my jen jdem a jdem. –
Kam? Vždyť život čeká, sfinga nemá . . .

O básni píše Frant. Bařha v Sborníku Národního muzea v Praze, sv. XI. (1966), v knižní studii nazvané „K literárním počátkům Fráni Šrámka“, který v básni vidí Šrámkův příklon k dekadenci jako v celé sbírce vydané s názvem „Rozbolestněný ženami“, obsahující básně z let 1896–1902 a patřící k budějovickému období básníkovu.

Písecké zážitky se poprvé ozvaly v nedokončeném románu „Buřiči“, který vycházel na pokračování v příloze časopisu anarchistických socialistů „Omladina“ (1905–1906) a pro zastavení časopisu zůstal torzem. Některé z kapitol „Buřičů“ přešly do „Stříbrného větru“, vydaného r. 1910. Hned po vyjití uvítal román týdeník „Otavan“ obsáhlou recenzí, nadepsanou „Písecký román“, který „vydal tyto dny mladý a nadaný spisovatel Fráňa Šrámek, jenž v Písku před léty studoval“. Nepodepsanému pisateli recenze „ty studie mladého Ratkina v krajském městě, ty poznámky topografické a potom ty „události“ městského života dávají právo nazvat „Stříbrný vítr“ píseckým románem“. (Otavan, XXXII, č. 18 z 30. 4. 1910.)

Písečtí současníci poznali, „že dům přilepený k zbytkům někdejších městských hradeb“, z jehož okna Ratkin, citlivý hoch, „neobyčejně modrých a dalece zadívaných očí“, hledíval „do luk a k tmavé hradbě lesů na obzoru“ a pozoroval zaujat vory plující po řece a slýchal hučet jez, je dům U koulí. Poznávali v románě

V Brně 20. 2. 1948

Vážený pane řediteli,

děkuji Vám mnohě ze pozvání k stav:
nostem 170. výročí píseckého reálného
gymnasia; těšil jsem se až do června t. r.
že se letos s Váým městem v prázdnin
shledám, ale to mi to let můj nejmilej
v měsíci nečekávaně nepěkne zevdhl; musel
jsem znovu do smíchovského Sanopu a
naděje na shledání s Písem bledly.

Omluvte mi to, prosím, že jsem to, já či
spíše jen červen, teklí pokazili a pro:
žije tam všichni radostně vzpomínkové vý:
roem vny

Váš vřavý
Pan Femeš

„zvláštnosti a zajímavosti“ s bělajícím se hudebním pavilónem a pomníkem Palackého v parku, se zbytky hradeb i s jedním „živoucím básníkem“ – Adolfem Heydukem, a ovšem i s nezapomenutelnou řekou, lukami a lesy.

Nejen přírodní kulisy města, ale i dějová a myšlenková náplň románu byla zobrazena ze společenské skutečnosti v maloburžoazním městě tehdejších let. Strohé autoritářství otců v rodinách, učitelů ve školách, předsudky a morálka přetvářky v společenských vztazích – celý ten „nenávistný kruh úkladů a lží“ kolem mládí bylo to, s čím se za píseckých studií potýkal mladý Ratkin, jehož „horké srdce“ toužilo po kráse a slávě života plného a čistého, jak je slýchával v poselstvích onoho dujícího stříbrného větru ve vysoko plujících oblacích.

K druhému – definitivnímu – znění „Stříbrného větru“, který vyšel po válce r. 1920 a podle něhož vycházela další vydání románu, přiznal básník píseckou inspiraci, ale varoval, aby se románové příběhy a osoby nebraly jako skutečnost – „neběhá se po týchž nohách ulicí a v knize. Co jsem ověřil, to jsem ověřil, tento věnec nechť zůstane a teplý cit, že jsme si navzájem něco darovali, milé pootavské město mně, já jemu.“

Nebyl to poslední dar básníkův městu jeho chlapectví a jinošství. Jak zrála léta básníkovy života a díla, melodie „stříbrného větru“ pokračovala s vroucnějšími odstíny stesku v několikavětém epilogu. V lyrické hře „Měsíc nad řekou“ (1922) básník, blížící se životní padesátce, konfrontuje orlí vzlety někdejšího studenta Jeníka Ratkina s tesknou rezignací životem zmoudřelého Hlubiny, který se loučí s místy svých mladých snů v onom starobylém domě U koulí: „U tebe, okno mé nad řekou, nechť tedy zazní ještě jednou píseň doznělá. A ty řeko tam dole, posílej mi sem vzkazy mládí mého... a noci měsíčná, opoj mne svým kouzlem ještě jednou, ještě jednou naposled!“ Nevadí, že je to v dramatickém kontextu položeno do ironizujícího kontrastu, tady to zní šrámkovsky čistě a bolestně stejně jako na jiném místě hry, když ústy Hlubinova v životě úspěšného druha se ozve přiznání, že „nevstupujeme přece jen beztrestně na místa svého mládí! Šlápne nám to na všechna kuří oka!“

I tady mluvil básník za sebe: po odchodu do Roudnice se do Písku nepodíval, ač to i později několikrát svým píseckým přáte-

lům (byli mezi nimi soudní rada K. Strnad a profesor Josef Pospíšil, Šrámkův druh vojenský) sliboval. Místo toho posílal Píseckým básnická vyznání. Prvním z nich byla rozmarná „Vzpomínka na Písek“ (otištěná v Prácheňském kraji 1924) se známými verši „jedna je pouze jen Otava, jeden je Písek“, dedikační „Sem vzpomínko věrná má, slétni“ (z r. 1938 pro spolužáka Roberta Malého k otevření písecké plovárny) a především „Písecká“ (pro oslavy 150 let píseckého gymnázia r. 1928), jedna z nejkrásnějších lyrických oslav, jaké byly o Písku napsány. Šrámek ji původně poslal jako básnický „Proslov“ k oslavám 150. výročí píseckého gymnázia. Byla předtím poprvé uveřejněna v Lidových novinách 12. srpna 1928. Na dotaz, zda by ji bylo možno zhudebnit, odpověděl svému příteli prof. Pospíšilovi, že zhudebnění nepotřebuje, že je ji nutno čísti po jejím vlastním rytmu, tempu a dechu.

Splátku své vděčnosti k městu radostného i trpícího a odbojného mládí splnil básník vrchovatě. Písek žije a bude žít v jeho díle i díky jeho umění „barevných slovíček“, v nichž to vždy zní onou vnitřní hudbou, kterou odposlouchával z „harf a cell“ otavského jezu. Verši „Písecké“ se dosud každoročně loučí píseckí abiturienti se svými studiemi.

Město Písek projevilo několikrát vděčnost k básníku a jeho dílu, které tak bohatě rozmnožilo jeho kulturní tradice a jejichž jméno učinilo naše město známým zejména u mladých čtenářů tolika již generací. K Šrámkovým padesátinám pojmenovalo jednu z krásných partií otavských pod Václavskými skalami stezkou Šrámkovou a k 70. narozeninám jmenovalo básníka čestným občanem. K prvnímu výročí Šrámkovy smrti uspořádalo písecké muzeum bohatou výstavu pod názvem „Náš Fráňa Šrámek“, k níž obsažný doprovod napsal ctitel a přítel básníkův Jaromír Malý. K nedožitým 80. narozeninám básníkovým a k 5. výročí jeho smrti vydala Osvětová beseda dva šrámkovské tisky: Tři písecké a Listy Píseckým. Reedice „Tři píseckých“ v úpravě Fr. Zedníčka vyšla znovu v r. 1976 k Šrámkovu Písku. Došlo i na odhalení pamětní desky na domě „U koulí“ a pojmenování ulice ke „starému hradebnímu domu“ a k „Putimské bráně“ ulicí Fráni Šrámka.

Není také bez významu, že citlivé filmové přepisy Stříbrného větru a Měsíce nad řekou jsou dílem dvou píseckých rodáků a

Šrámkových ctitelů – režiséra Václava Kršky a hudebního skladatele Jiřího Srnky.

Plným právem si Písečtí mohou přivlastňovat básníka označením „Náš Fráňa Šrámek“, stejně jako jeho rodná Sobotka, místo jeho posledního odpočinku. Není v tom rozporu – soutěží-li obě básníkova drahá místa mezi sebou tradičními každoročními vzpomínkami – „Šrámkův Písek“ – od r. 1974 přehlídka amatérských divadel malých forem – a „Šrámkova Sobotka“, spojuje je vděčná úcta k velkému odkazu národního umělce, který je obě proslavil svým velkým uměním.

ŠRÁMEK DIVADLU A FILMU

STANISLAV ZVONÍČEK

Fráňa Šrámek byl zřejmě mnohostranný talent. Svědčí o tom žánrový rozptyl jeho literárního díla v poezii, próze i dramatu. Svědčí o tom jeho biografie na přelomu století. Než se rozchází s anarchisty v roce 1905, má už popularitu bouřliváka schopného zápalné myšlenky nejenom psát, ale také přednášet a zpívat. Jeho divadelní texty jsou bohatě vybaveny scénickými poznámkami předurčujícími do jisté míry režijní postupy, atmosféru inscenace. Zároveň se hry vzpouzejí rozhodnější transkripci; pokus přenést příběh Léta z jeviště před filmovou kameru a z doby před první světovou válkou do doby po druhé světové válce byl čestnou prohrou filmových autorů (Léto, režie K. M. Walló, 1949).

Mezi roky 1921–1937 režíroval Šrámek v Sobotce Léto, Plačícího satyra, Soud, dvakrát Měsíc nad řekou, Ostrov velké lásky. Jeho aktéři jsou nám dlužni na jedné straně osobní vzpomínky, na druhé straně alespoň nástin jeho režijního přístupu k vlastnímu textu.

Fráňa Šrámek se poprvé pokusil o dramatický tvar v aktovkách Červen (1901) a Dvě království (1902). Jednou z prvních inscenací jeho hry je uvedení Června 27. 5. 1905 v pražské Uranii na všestudentské slavnosti. Od té doby se Šrámek na jeviště vrací neustále, i když nepravidelně. Má zřejmě jeho tvorba velmi

specifickou ideově-estetickou tóninu, která naplno zazní jenom v určitých společenských podmínkách. Svou roli tu hraje slovan-ská lyrika, proto se Šrámek jenom ojediněle hraje za hranicemi rodné země, především v Jugoslávii (Měsíc nad řekou v Zábřehu 1925), v Polsku (Měsíc nad řekou ve Varšavě 1927). Málokterý režisér tenkrát i dnes pochopil, že pod hladinou „barevných slovíček“ je skryt čechovovský spár, že v soukromých dramatech Šrámkových hrdinů jsou zašifrovány závažné konflikty aktualizované nástupy mladých generací do života.

Šrámek je básník nejenom na čtení, ale i na přednášení. Jeho verše se zcela nepochybně ozývaly i v Písku současně se zveřejněním jeho prvních knížek. Lze to tvrdit s jistotou, i když v časopisech z oné doby svědectví neexistuje a programy dobročinných, osvětových, dámských a jiných spolků se věnují hodnotám měšťanstvu bližším. Písečtí viděli poprvé Léto v úterý 25. dubna 1916 v inscenaci budějovického divadla. Plzeňská činohra přivezla 6. května 1922 ve Fišerově režii Měsíc nad řekou s R. Hněvsou v roli Hlubiny, s O. Beníškovou a L. Freskovou, V. Řepou a Jos. Skupou, který hru vypravil a zaskakoval v roli Pečárky. Písecké listy v příloze (č. 18, roč. XXVII) představení velmi pochválily a připomněly, že se v Písku už dříve hrály Červen, Léto a Zvony. A tak z neúplných zjištění lze vyvodit, že město, kde básník několik roků žil a odkud vytěžil podněty pro vynikající dílo, potřebovalo dvacet, třicet let než pochopilo jeho genia. V gymnáziu, které dostalo svůj díl ve Stříbrném větru (1910), dokonce vyvěsili na výstavě z roku 1922 spolu s uznanými klasiky svých škamen Zíbrtem, Sedláčkem a dalšími i fotografii Fráni Šrámka. O rok později na akademii studentských Majales recituje s klavírním doprovodem Ot. Jeremiáše Raport prof. Daneš a „obstaral i režii Šrámkova Června, hry provázené až dusnou náladou varu probuzeného mládí. Provedení akcentovalo spíše těžký tok rozpálené krve, než její vzkypění“ (Písecké listy z 5. června 1923). Písek začíná chápat Šrámkův význam, i když „Dům U koulí, zvěčněný ve Šrámkově Stříbrném větru a Měsíci nad řekou . . .“ není ještě ctěn a dokonce „ . . . vázy jsou otočeny šňůrami na prádlo“ (Písecké listy z 5. dubna 1924).

Od druhé poloviny dvacátých let se objevuje Šrámek na píseckých podiích a jevištích častěji. Hrají ho ochotníci, přijíždějí

profesionální scény. Stává se rodným autorem Václavu Krškovi (nar. 1900), je jedním z kmotrů jeho prvních literárních pokusů, je kmenovým autorem jeho režijního a hereckého repertoáru. 20. února 1927 recituje na Večeru Fráni Šrámka. V rámci oslav 150. výročí gymnázia se hraje v Krškově režii 28. a 30. září 1928 Měsíc nad řekou, režisér si zahrál mladého Roškota a do role Slávky pozval hostující A. Iblovou; navíc v jeho přednesu má premiéru Písecká věnovaná jubilujícímu městu.

Krška se k Šrámkovi znovu a znovu vracel. Zdramatizoval jeho povídky „Lavina“ a „Klavír a housle“, inscenoval v pražském Intimním divadle rukopisnou novinku „Odcházíme a vracíme se“, na televizní obrazovce jsme viděli v roce 1965 jeho filmový přepis povídky „Oklamal“ pod názvem „Odcházeti s podzimem“. Krškovy filmové adaptace „Měsíce nad řekou“ (1953) a „Stříbrného větru“ (1954) byly ve své době novátorským pokusem o zhodnocení klasických předloh v kontextu rodící se socialistické kultury, interpretovaly Šrámkovo dílo v koncepci, k níž se mohl autor ještě vyjádřit, zachovaly v postavách románu i dramatu herecké umění generace, která Šrámka poprvé uváděla na scénu. Pro ctitele šrámkovského koloritu města nad Otavou navíc si v těchto filmech zahrály také písecké ulice, park, gymnázium, pavlač nad řekou, hřbitov, podskalí a řeka.

V. Krška dovedl citlivou dramaturgii a inscenačním postupem těžít ze Šrámka aktuální myšlenky. V druhé polovině třicátých let použil jeho veršů pro rozhlasové pásmo „Mladý Písek se hlásí“, aby představil své město navzdory jeho konzervativní radnici, připomněl Šrámkovu bouřlivou minulost zařazením jeho veršů do „Večera prokletých básníků“. S ním burcoval občanské vědomí proti hrozbě nacismu ve scénické montáži „Jak úsměv šestnáctiletých“. A když se nacistická hrozba změnila v mříž okupace, inscenují pod jeho vedením sdružené divadelní spolky v Písku v úterý 30. dubna a ve středu 1. máje 1940 Stříbrný vítr. Přes 150 herců, zpěváků, mezi nimi jako Jeník Ratkin Rudolf Hrušínský, jako Anička Zorka Janů, jako Valenta Soběslav Sejk, Jiří Srnka za dirigentským pultem, v řadě rolí vysokoškoláci, jimž okupanti zavřeli fakulty, demonstrovalo svou věrnost rodné zemi a její kultuře, mládí, revoltě. Však také pan farář proti tomu představení

mluvil z kazatelny a pan ředitel gymnázia zakázal studentům hrát i dívat se.

Socialistická kulturní politika na jedné straně udělením titulu národní umělec jenom potvrdila Šrámkovo místo v české klasice, na druhé straně dala nové podmínky uplatnění jeho díla. Frekvence divadelních premiér je častější, snad také úspěch prvních filmových adaptací vzbudí další zájem dramaturgů. Není to zřejmě hra „Ostrov velké lásky“ (1926), jímž skončila neúspěšně zřetelná stopa básníkovy zájmu o film, ale mohla by to být kupř. díla soudící spravedlivě válku.

Několik poznámek naznačilo, jak bohaté a inspirativní by mohlo být hledání vztahu Šrámkova k divadlu a filmu. I když na víc, na důkladnou studii nezbýval čas a možnosti, snad alespoň vyzvou další autory k pokračování.

ZHUDEBNĚNÝ ŠRÁMEK

MILAN VOKROJ

„Báseň Píšou mi psaní stala se okamžitě lidovou písní. Zpívaly se i ostatní jako: My to vždycky vyhrávali, Celičský jsi hochu můj a j. Brzy přibýly k vojenským písničkám Milion paží, V boj, Havířská a možno říci, že nebylo shromáždění, zejména socialistické mládeže, aby se nezpívaly Šrámkovy vojenské a revoluční písně... Sam Ivan Olbracht přiznává v „Zamřížovaném zrcadle“, že když seděl v ostravském vězení, přišla mu socialistická mládež zpívat pod okna Milion paží a Dubinušku (Havířskou).“

Miloslava Hrdličková-Šrámková.

Fráňa Šrámek má vrozený smysl pro intonaci národní písně. Jako by obnovoval zapomenuté umění lidových improvizátorů, kteří dokázali skládat svoje slova přímo na znějící hudbu. („Znám já jeden krásný zámek“). Ještě ke konci života osvědčuje textařské umění v překladu Internacionály.

Na otázku „Vaše nejmilejší písnička?“ odpověděl takto:

„Nejmilejší písnička? A jen jedna? Kdepak, to nepůjde, to není otázka pro mne, který jsem vydržel déle mezi lidmi jen tam, kde se zpívalo. Těch písní! A kdybych prosíval sebebezohlednějším sítem, zbude jich tam ještě pěkná hromádka – a nemohu je přece zapřít, když se mnou tak věrně bývaly. Však já vám tu jednu ze všech nejmilejší nakonec také povím. **Jede mladík na svém koni, jede do boje.** Tuhle jsem asi zpíval nejdříve; byla to maminka píseň. Proč si oblíbila právě tu, vysvětluje se snad tím, že jako patnáctileté děvče zažila zblízka šestašedesátou. Že mám rád a proč mám rád píseň **Když jsem já šel tou putimskou branou**, to už na mne dávno prasklo. Z těch studentských dálav píseckých přišly se mnou a provázejí mě dosud ještě tři jiné písně: **Já jsem majstr seminářský, Aby nás pán Bůh miloval a Aj synku, doma-li jsi.**

Bujněji se nám již zpívalo **Jen ty mi, šenkýřko, nalej** – a nám tam v Sobotce skutečně také šenkýřka nalévá. A ještě jednu, ale pak už dost: **Hodonínskou cestou konopičky rostou.** Poznal jsem ji před řádkou let v Sobotce (přivezl ji tam jeden profesor a díky za ni, Vašku Hejne!) – a hned mi k srdci přirostla. Když ji zpívám, věřte mi, dávám si velmi záležet. Ale co je to všechno platné, nejmilejší zobáku mému je píseň **Znám já jeden krásný zámek neda-leko Jičina.** Tu když v Sobotce zpíváme, snad i starý Humprecht do toho přibroukává.

(Anketa Lidových novin – 24. 3. 1940, s. 7.)

Dovednost *n a s l o u c h a t* – umění vlastní hudebníkům – projevuje se v básníkově díle tak výrazně, že bychom museli citovat celé stránky, kdybychom chtěli tuto muzikantskou vlastnost podrobně doložit.

- Slyšíš . . . ? ptá se náhle Ratkin, hlas tlumí a čemusi tajemnému naslouchá.
- Co?
- Stříbrný vítr . . .

(Stříbrný vítr)

Až, na zubech smrt,
plíže se nocí prostřihnu ostnatý drát,
zazní to harfou. Hrozně se leknu,
harfa zní dál, harfa zní dál.

(Věčný voják)

Báseň *Sobotecký hřbitov* (k níž se ještě vrátíme vzpomínkou skladatele Emila Axmana) je hudbou prostoupena od prvního do závěrečného verše.

Hluboce zašum, stromová harfo . . .
. . . hlas oblý, poklidný, kantorský, řek bych,
při němž myslíš, ach, na doprovod varhan . . .
. . . a jediný jsme jen melodický hlas,
jenž zpívá nás
každého chvíli,
po sloce sloku . . .
. . . tož tedy se znícím a dmoucím srdcem,
ať krásný mne zpívá,
ať krásný mne dozpívá
hlas,
ať zním . . . !

(Sobotecký hřbitov)

Poezie ovidiovských proměn (stromu v harfu, hlasu ve varhany) vrcholí zde touhou po metamorfóze celé básnické bytosti ve *z n ě n í*. V hudbu a v hudební nástroje mění se Šrámkovi řeky, lesy, louky:

. . . jako bych jen splavem byl,
který v lukách krásně zpívat slyšelas

(Splav)

. . . a rukou druhou zdráhavě přikládá k ústům
zelenou píšťalu lesů a větrů a lučin,
by na ní smál se a plakal . . .

(Básníkův hrob)

... Dlouho mlčel. Jednou ale
vyplakal to na píšťale.
Teď to po něm naše sosny
v navečerech hrávají.

(Znám já jeden krásný zámek)

Obraz vesnice nezačíná Šrámkovi barvami nebo tvary, ale
h l a s y :

Nejvýše, nejvýše kohoutí hlas
a dole pod ním
stodůlka přede, hlaholí úl,
jalůvka teskní a zinčí kovář...

(Vesnice)

Stejně muzikantský je básníkův smysl pro t i c h o :

... Tu ztichnu tak, jak housle spící
a malý náhle, dětinný...

(Prosinec)

... každičkým krokem jsem hrozněji váben
nesmírnou závějí ticha...

(Sobotecký hřbitov)

... Potichu! Tichoučko! V noci dnes
usmál se ve mně, já to vím...

(Advent)

Ale tentýž Šrámek dovede ironizovat náladovou lyriku a sen-
timentální přístup k hudbě:

... Naslouchá dojatě flétně, která cukruje stále dotěrněji...
... Ty – šťastná! Zanes se hudbou!

(Měsíc na řekou)

A dovede vyjádřit pochodový, sborový rytmus:

... Zas ten rytmus v dlažbu bije,
pane to je krok,
jak by do světa ryl díru
každý v botě cvok...

(Příchod vojáků do městečka)

... Moh život hřímati, stohlasý sbor,
hlas jeden věrný neumlčel...

(Písecká)

... Když jaro přijde, zní to jak buben,
zní to jak nové verbování...

(Jen ještě letos)

Kolikrát se hovoří ve Šrámkově díle o zpívání, hvízdání, o pís-
ních, zvonech, trylkách, šalmajích, houslích, flétnách, klavíru, ale
i o bubnech a trubkách! Nebyla to však jen tato vnější skuteč-
nost, která obrátila pozornost významných skladatelů ke Šrám-
kovu dílu. Zákonitosti hudby v poezii (a poezie v hudbě) jsou
hlouběji ukryté.

Emilu Axmanovi trvalo například deset let, než se odvážil
uskutečnit kompozici své kantáty na verše „Soboteckého hřbitova“.
Axmanovo svědectví je zajímavé i z hlediska psychologie hudební
tvorby:

„Jak se to zdá být dávno, jak ten čas letí! Bylo to roku 1923,
kdy se mi dostal do ruky Šrámkův Splav, II. vydání, kde jest otiš-
těna báseň Sobotecký hřbitov. Tehdy – bylo to někdy po prvním
provedení mé houslové sonáty – povídá mi jednou Boleslav Vo-
máčka: – Tady máš Šrámkovy básně, když ti to tak dobře do-
padlo. – Vomáčka byl patrně tehdy po kompozici textů ze Splavu,
jež má ve sbírce písní „1914“ a sbírky už asi nepotřeboval. Tak
se mi dostala do ruky báseň Sobotecký hřbitov, která měla v dal-
ších letech mého života úlohu velmi důležitou. Strhla mě ihned
vroucí, lyrickou silou, lidskou hloubkou i kolektivní šíří. Ale zdep-
tala mě tak, že při čtení – a bylo to často, tak často – mě dojí-
mala k slzám. Toto stadium, kdy se při čtení vybavovaly životní
asociace zcela jiné, trvalo několik roků; tehdy ovšem nebylo
možno báseň komponovat, ba já jsem se utvrzoval v doměnce,
že ji ani není možno komponovat, a důvodem k tomu se mi zdálo,

že lyrika básně jest statická, bez dramatického a dynamického zvlnění a kontrastu. Tak uběhlo osm roků, skládal jsem jiné a jiné věci, ale stále mě čarovnou, zrovna osudovou mocí přitahovala báseň Šrámkova, kterou jsem vždy několikrát do roka v intenzivním napětí přečetl. Teprve po době osmi roků stadium dojmového pohnutí uplynulo a začaly se mi rýsovat obrysy stavby, začaly zpívat verše a ozývati se tóny sborů a orchestru. V devátém roce jsem si připravoval báseň ke zhudebnění, činil si přesné poznámky svým zvláštním způsobem v básni, takže napřed jsem věděl a viděl, jak zhudebnění bude vypadat (to ostatně dělám i ve skladbách symfonických), rozdělával sbory, sóla, připravoval kontrasty, které se mi najednou objevily, gradace, pomlky, mezihry, hnětl tvar orchestru, připravil téma. Pozornější posluchač pozná, že jsem do něho vryl začáteční písmena svého jména „E“ „A“. A přece jsem ještě váhal – jsem zralý? – s bázni jsem se chystal ke komposici textu tak odpovědného a těžkého. Desátý rok jsem od začátku září do konce prosince 1932 komponoval náčrt... Komposice skladby pokračovala velmi rychle a plynule, ač každou chvíli jsem i přes důkladnou přípravu narážel na nové a nové obtíže. Zůstáváje citově stále Moravanem, poznával jsem odlehlost prostředí... A často zase jsem cítil, jako by mi několik úst napovídalo a ruka – jako by cizí rukou vedena – ani nestačila zapisovati notové značky, cítil jsem, že jsem nesen čímsi kolektivním... Velmi těžký mi připadal závěr. Cítil jsem, že končiti fortissimo na slova „ať zním“ by vypadalo příliš pathetické, ba snad i nevkusné – a pianissimo končiti nebylo možno podle smyslu básně. Spojil jsem obě řešení dohromady – sbor končí fortissimo, ale v zápětí v orchestru zní v pianissimu sólo houslí, jímž skladba končí. V lednu 1933 jsem začal skladbu instrumentovati... V květnu téhož roku jsem navštívil Sobotku, když dílo bylo téměř v partituře hotovo. A překvapilo mě, jak ráz krajiny harmonuje s mými představami, dík mohutné evokaci Šrámkově, jenž realitu – na př. náhrobek Šolcův = těžítka strašné – povyšuje v nadosobní, duchovou velikost, kde krajina, rovy předků, příroda, mluví řečí v š e m srozumitelnou, kde vše promítnuto v rámeč obecně, lidsky platný.

(Tempo. Listy Hudební matice roč. 14. Praha 1935.)

Na Šrámkovy texty komponoval Emil Axman ještě mužské sbory (Kdybych byl pastevcem koní, Věčný voják, Prosinec a Raport).

Trojice známých skladatelů – narozených v Písku – zabývala se dramatickou stránkou Šrámkova díla: **Jaroslav Jeremiáš** zhudebnil Raport jako melodram (1913), národní umělec **Otakar Jeremiáš** komponoval hudbu k filmu podle hry Léto (1949). Zasloužilý umělec **Jiří Srnka** spojil svou tvorbu se Šrámkovými dramaty nejvýrazněji. Už v roce 1940 píše scénickou hudbu k Stříbrnému větru. V r. 1942 vytváří hudbu k rozhlasové adaptaci Plačícího satyra (v režii zasloužilého umělce J. Bezdíčka). Spoluprací se zasloužilým umělcem, filmovým režisérem V. Krškou vrcholí Srnkovy přepisy Šrámkovy poezie do řeči hudby. Ve vstupním melodramu filmu Měsíc nad řekou (recitovaným národním umělcem Z. Štěpánkem) je motivicky zpracována píseň Když jsem já šel tou Putimskou branou. Tato melodie je jakousi znělkou píseckých studentů. Miloval ji už Mikoláš Aleš (žák zdejšího gymnázia), oblíbil si ji také Šrámek a v Měsíci nad řekou o ní dává hovořit:

Slávka: Zpíval si dokonce –

Paní Hlubinová: (nechápe) Zpíval – –

Slávka: Písničku, kterou už dávno nezpíval. Naposled, naposled ji zpíval...
nepamatuji se... nepochybně, když za tebou chodil –

Paní Hlubinová: Děvče!

Slávka: Když jsem já šel tou Putimskou branou – znáš ji?

Paní Hlubinová: (zamyslí se kratičko, pausa, pak) Tu zpíval?

Slávka: Aaano, právě tu.

Za film Měsíc nad řekou obdržel Jiří Srnka v r. 1954 státní cenu.

Základní přehled o vztahu našich skladatelů ke Šrámkovi je v Československém hudebním slovníku, sv. 2., Praha 1965, s. 720.

Šrámkovy básně poutají jako písňové texty pozornost národního umělce **Václava Dobiáše**, národní umělec **J. B. Foerster** zanechal v rukopisu z r. 1922 dva mužské sbory, Voják v poli a Cesta z bojiště. V Rozmarných písních op. 184. (Libošovice, Hospoda) z let 1945–46 „se setkáváme s humorem, který by u Foerstra – a jmenovitě v tomto věku – nikdo nečekal“ (J. Bartoš). **Miroslav Krejčí** (nar. 1891) komponuje jako svůj 41. opus operu Léto. Měla premiéru 4. 12. 1940 v pražském Národním divadle. **J. F. Fischer**

vytváří svou verzi scénické hudby k Měsíci nad řekou v r. 1939. **J. E. Zelinka** (nar. 1891) se zabývá kolem r. 1924 skicou opery Červen a v r. 1940 píše hudbu k Hlávkově dramatizaci Stříbrného větru. Významným zhudebňovatelem Šrámkovy poezie – často v rozsáhlých kompozičních formách – je zasloužilý umělec **J. B. Vomáčka**. Cyklus písní s orchestrem op. 11. nazvaný „1914“ (obsahuje báseň Voják v poli) a cyklus písní s orchestrem op. 13. „Cesta z bojiště“ – získaly státní ceny (1924, 1930). Pro ženský sbor je komponován cyklus Faunova píšťala op. 23. (Březen, Letní bubeník, Podzimní opuštěná, Kozoroh pod sněhem), pro smíšený sbor opus 58. „Podivný večer“, pro mužský sbor cyklus Réva a břečťan op. 41.

V roce 1922 vydává Hudební matice **J. Tomáškov** cyklus písní pro soprán a klavír Ženě, op. 1. Zde jsou známé básně Pohádka, Splav, Advent. Další známé sloky volí Tomášek pro svůj cyklus Prosté srdce op. 4. (Hloupý Honza, Kdybych byl pastevcem koní, Sobotní večer, Prosinec).

Které básně jsou nejčastěji zhudebňovány: „Dívka“ (Soukup, Zrno,), „Hloupý Honza“ (Ferenc, Tomášek, Vostřák), „Kámen“ (Modr, Pauer), „Kdybych byl pastevcem koní“ (Axman, Jar. Tomášek), „Pohádka“ (Aim, Hilmera, Tomášek, Jemelík – úprava pro melodram), „Prosinec“ (Axman, Satnislav, Šauer, Tomášek), „Velikonoce“ (Kaprálová, Šauer, Vostřák), „Voják v poli“ (Foerster, Vomáčka).

O Šrámkově popularitě svědčí, že brzy po první světové válce vydává i písničkář **Jiří Červený** v Praze u Springera píseň „Naše svatební“ (1919).

Ve vokální tvorbě zasl. umělce **V. B. Aima** je cyklus mužských sborů Člověk (Vojákův štědrý večer) a písňový cyklus Hořká pouť. **Frant. Bartoš** (nar. 1905) je autorem melodramu s klavírem Jaro, op. 2., **Zd. Blažek** komponuje Ženské sbory op. 15, zasl. umělec **Jaroslav Křička** Dva smuteční sbory pro mužský sbor, **Josef Plavec** Tragikomedie, 3 melodramy s orchestrem, též v úpravě pro violu a klavír. (3. melodram – Smutek v lese). Plavcovy Života vteřiny, písně s orchestrem, obsahují báseň Dívka a čtyřlístek. Jeden z hlavních tvůrců masové písně, zasl. umělec **J. Stanislav** se zabývá Šrámkem ve dvacátých letech (cyklus Jarní poutník pro smí-

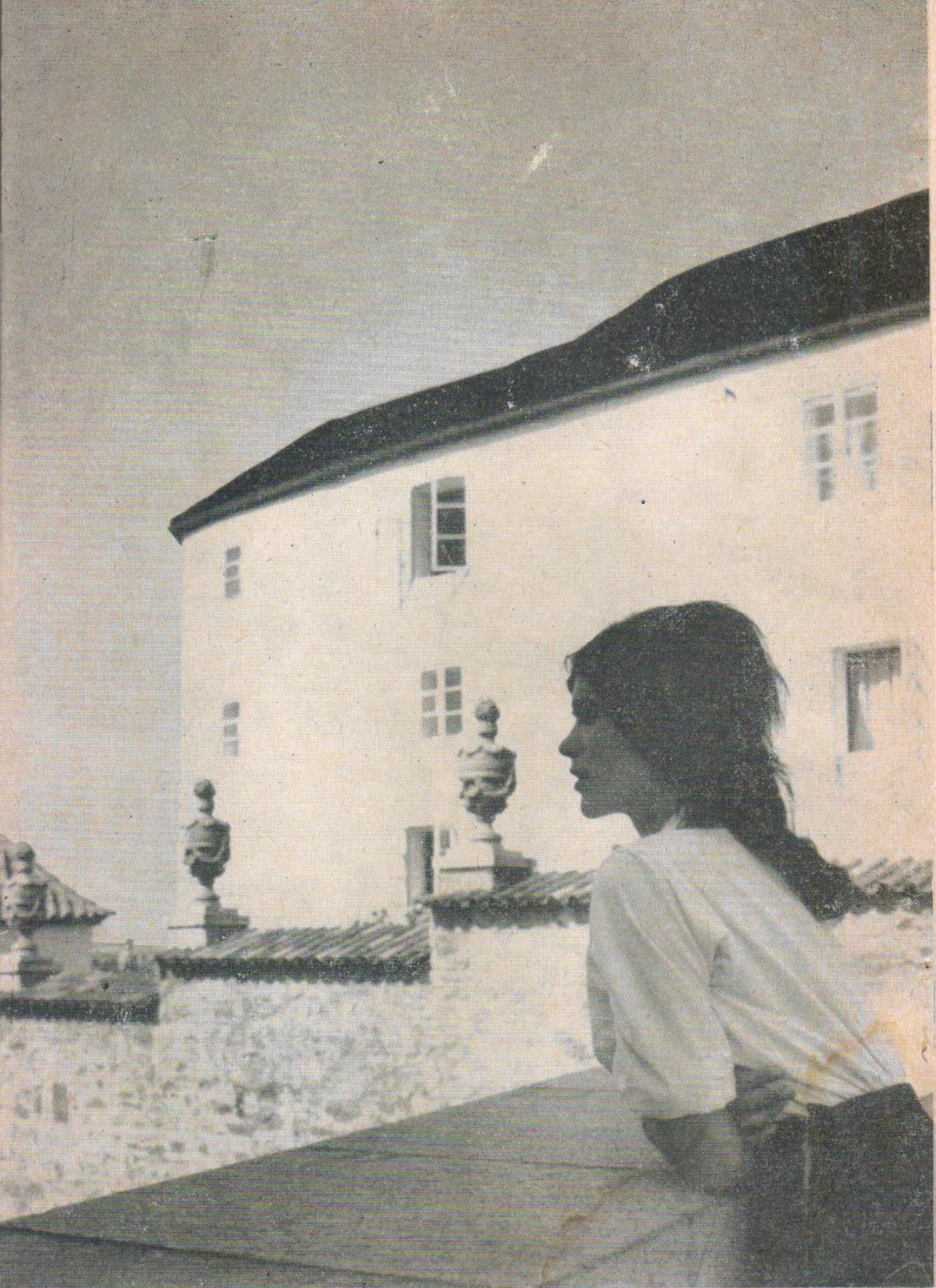
šený sbor – 1925. Za cyklus Sám a sám obdržel v r. 1928 cenu Spolku pro pěstování písně v Praze).

Slovesné dílo Fráni Šrámka rezonuje s anonymní lidovou písní právě tak jako s hudebním myšlením našich skladatelů. (Stojí za povšimnutí, kolik z nich bylo poctěno titulem národní a zasloužilý umělec.) Šrámkova slova z básně „Znám já jeden krásný zámek“ se stala skutečností:

„Co je v písni, také žije.“

LÉTA MLÁDÍ 1885-1894
PROŽITÁ V TOMTO DOMĚ INSPIROVALA
FRÁŇU ŠRÁMKA
K STŘÍBRNÉMU VĚTRU, MĚSÍCI NAD ŘEKOU
A K TŘEM BÁSNÍM PÍSECKÝM

ŠRÁMKŮV PÍSEK

RICHARD ROTHBAUER

Je tomu již dvacet let, co malá skupinka nadšených a pro ochotnické divadlo zapálených kulturních pracovníků stála u zrodu „Šrámkova Písku“. Město Písek nad Otavou, v němž Fráňa Šrámek trávil nejkrásnější léta svého života, se stalo vždy v červnu dostaveníčkem mladých lidí z celé vlasti, aby zde mohli vzdát každý rok hold básníkovi, který je jim blízký. Přicházejí mladí lidé, kteří většinou po vykonání zkoušek dospělosti na svých školách, složili na píseckém jevišti i svůj „umělecký debut“.

Myšlenka vybudovat tradici Šrámkových Písků měla však daleko větší dosah. Hlavním cílem, který si organizátoři dali do vínku, bylo, aby naše mladá generace usilovala spolu s autory o vytváření amatérského divadla jako prostředku, který dovede intenzívně působit na mládež hlavně svými politicko-výchovnými aspekty.

Šrámkův Písek za dvacet let prodělal svůj vývoj. Od soutěže amatérského dětského a mládežnického divadla, přes mezikrajevou víceoborovou přehlídku až po ústřední kolo ZUČ v oboru malých jevištních forem. Úspěchy střídaly neúspěchy. Jedno však zůstalo společné dodnes: úsilí mladých lidí promluvit společnou řečí a vyslovit lásku k mladému a společnému dění svými prostředky – jevištním uměním.

XV. sjezd KSČ významně podtrhl rozvoj celé oblasti zájmové umělecké činnosti v naší společnosti, neboť je to právě tvořivá činnost lidí, které přispívá k vytváření socialistického způsobu života. To byl také záměr i jubilejního XX. ročníku Šrámkova Písku 1976, kdy byla vedle tradičních malých jevištních forem zaměřena pozornost i na agitační kolektivy a skupiny. Propagace nových myšlenek bude zavazující i pro další ročníky Šrámkova Písku, které jsou již řadu let pod patronací ústředního výboru SSM.

Podívejme se ve stručnosti, jak se vyvíjela struktura Šrámkova Písku:

I. Šrámkův Písek se uskutečnil v říjnu roku 1957 jako ústřední

kolo divadelní činnosti. Byl součástí tehdejší Soutěže tvořivosti mládeže. Byla to zdařilá obdoba Jiráskových Hronovů. Vystoupení 16 kolektivů předložilo k úvaze smysl amatérského divadla. 1. a 2. cenu si odvezly soubory z Brna a z Nitry.

II. a III. Šrámkův Písek v letech 1958 a 1959 šel stejnou cestou. Vítězně vyšly v těchto letech soubory z Myjavy a Lidové divadlo z Plzně. V roce 1959 byl uveden v přehlídce rovněž „Měsíc nad řekou“ Fráni Šrámka.

IV. Šrámkův Písek v roce 1960 trochu zrozpačitěl a konal se jen jako přehlídka souborů. Ukázal však nový směr. Započal odliv mladých lidí z tradičního divadla k malým jevištním formám. Umělecké ceny dostaly soubory z Brna, Popradu a Vysokého Mýta.

V. Šrámkův Písek v roce 1961 již měl převahu v malých jevištních formách a tyto se pokoušely hledat svůj vlastní výraz. Hlavní ceny byly uděleny souborům z Českých Budějovic, Vysokého Mýta a souboru gymnázia Praha 1.

VI. Šrámkův Písek v roce 1962 byl nesoutěžní přehlídkou malých jevištních forem. Soubory, mladí lidé, chtěli říci své slovo, svůj názor na současnou společenskou problematiku, na tehdejší styl života naší společnosti.

VII. Šrámkův Písek. V roce 1963 se rozhodovalo, zda se vůbec má ŠP konat. Nakonec se uskutečnil pouze jako krajská přehlídka bez udělení cen.

VIII. Šrámkův Písek v roce 1964 našel znovu svou cestu a stal se ústřední přehlídkou STMP v oboru kabaretních a estrádních souborů a skupin. Nebyly uděleny žádné ceny.

IX. a X. Šrámkův Písek v letech 1965 a 1966 byl opět věnován převážně malým jevištním formám. Oba ročníky byly organizovány jako mezikrajské přehlídky MJF – ceny nebyly uděleny. Putovní poháry obdržely soubory Inklemo z Prahy a soubor Zeyer z Českých Budějovic.

XI. Šrámkův Písek v roce 1967 znovu zaváhal a stal se záležitostí recitátorů. Konala se pouze krajská přehlídka uměleckého přednesu, ceny nebyly uděleny.

XII. Šrámkův Písek v roce 1968 byl celostátní přehlídkou nejpodnětnějších mládežnických a dětských pódiových vystoupení. Byly uděleny dvě ceny za herecké výkony.

XIII. Šrámkův Písek v roce 1969 byl vyhlášen jako ústřední kolo soutěže v oboru divadlo, poezie a malé jevištní formy pro kategorii středoškoláků a učňů. Ceny nebyly uděleny.

XIV. Šrámkův Písek v roce 1970 na této cestě setrval a konal se jako ústřední přehlídka malých amatérských divadelních souborů, divadel poezie a smíšených uměleckých skupin. Pořadí nebylo určeno, putovní pohár si odnesl soubor z Tábora.

XV. Šrámkův Písek v roce 1971 se uskutečnil jako ústřední přehlídka soutěže mladých dramatických souborů a kolektivů malých jevištních forem. Vítězem se stal soubor ZDŠ z Vrchlabí.

XVI. Šrámkův Písek v roce 1972 byl opět národní přehlídkou mladých dramatických kolektivů a souborů malých jevištních forem.. Ceny dostaly soubory z Prahy, Prostějova a Ostrova nad Ohří.

XVII. Šrámkův Písek v roce 1973 byl národní přehlídkou mladých dramatických kolektivů a souborů malých jevištních forem. Ceny získaly soubory z Prahy a Brandýsa nad Labem.

XVIII. Šrámkův Písek v roce 1974. V tomto roce se stal hlavním vyhlášovatelem soutěže a garantem národní přehlídky Český ústřední výbor SSM. Od tohoto ročníku je ŠP přehlídkou divadel malých forem. V roce 1974 se uskutečnil v rámci Celostátního festivalu ZUČ na počest 30. výročí osvobození ČSSR Sovětskou armádou. Ceny dostaly soubory z Prahy a soubor gymnázia Břeclav.

XIX. Šrámkův Písek v roce 1975 byl jednou z hlavních akcí Celostátního festivalu ZUČ na počest 30. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou a byl národní přehlídkou malých jevištních forem. Ceny získaly soubory z Prahy, Břeclavi, Domažlic.

XX. Šrámkův Písek v roce 1976 se konal jako součást Národního festivalu ZUČ na počest XV. sjezdu KSČ a na počest 55. výročí vzniku KSČ. Byl přehlídkou divadel malých jevištních forem a agitačních skupin. Ceny nebyly uděleny.

Takto tedy se vyvíjel Šrámkův Písek svým obsahem. Nedílnou součástí všech ročníků byla řada dalších akcí, které pro účastníky ŠP zajistilo hostitelské město. Tradiční se již také stala celostátní soutěž „Poezie ve fotografii“ a výstavy vítězných prací.

OBSAH

František Buriánek: VE ZNAMENÍ FRÁNI ŠRÁMKA

Josef Kotalík: NÁŠ FRÁŇA ŠRÁMEK

Stanislav Zvoníček: ŠRÁMEK DIVADLU A FILMU

Milan Vokroj: ZHUDEBNĚNÝ ŠRÁMEK

Richard Rothbauer: ŠRÁMKŮV PÍSEK

Snímky

Za str. 4: Fotografie z dob píseckých studií
Dopis ředitelství píseckého gymnázia z r. 1948

Na str. 10: Z natáčení filmů Měsíc nad řekou (1953)
a Odcházeti s podzimem (1965) režiséra V. Kršky

Na str. 14: Skladatelé J. Srnka a Ot. Jeremiáš

Za str. 18: Pamětní deska na domě „U koulí“
Z areálu domu „U koulí“

Na obálce: Snímky M. Šechtlové z míst studentského pobytu
F. Šrámka

FRÁŇA ŠRÁMEK A PÍSEK

K 100. výročí narození národního umělce Fráni Šrámka
vydala Okresní knihovna v Písku.

Redakce: Kolektiv pracovníků kulturních zařízení MěstNV a ONV v Písku:
B. Housková, A. Lásková, J. Matznerová, R. Rothbauer, A. Rybák, J. Šindelář,
dr. M. Vokroj.

Recenze: prof. dr. František Buriánek, DrSc.

K tisku připravil: dr. Milan Vokroj.

Vytiskly: Jihočeské tiskárny, n. p., provoz 209 Písek.

Náklad: 5 000 výtisků.

Povoleno: odborem kultury JČKNV zn. Kult./1283/1976-Kal.

Cena: 5,— Kčs.

Fotografie: Marie Šechtlová a archiv SDS.

